

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

# Opgelichte beleggers slaan ING met witwasschikking om de oren

Is ING aansprakelijk omdat het beleggingsfraude over het hoofd zag? Gedupeerden willen met de schikking in de witwaszaak hun recht te halen.

---

✍ Camil Driessen ⌚ 20 februari 2019 ⌚ Leestijd 3 minuten

---



In de IB Capital-zaak sluisten verdachten 25 miljoen euro weg naar Hongarije.

Als de 32-jarige Emad E. uit Haarlem begin 2012 bij ING aanklopt om twee extra zakelijke bankrekeningen te openen noteert ING dat hij een „adviesbureau” runt „voor mensen over de hele wereld die willen handelen in valuta”. Zijn op papier Nieuw-Zeelandse bedrijf IB Capital beschikt volgens E. over „de kennis en expertise” om dergelijk advieswerk „veilig en goed te doen”.

ING doet een kort aanvullend onderzoek. Het vraagt de Haarlemmer zelfs schriftelijk welke interne maatregelen hij neemt „om niet betrokken te raken bij fraude of witwassen”. E.’s antwoorden stellen ING gerust, „adequaat” zo omschrijft de bank ze. E. zegt bijvoorbeeld alleen klanten te accepteren die zich „identificeren door middel van *passport copy*”. ING beoordeelt IB Capital als een klant met ‘normaal risico’.

Rond dezelfde periode stroomt in zeer korte tijd zo’n 50 miljoen dollar van 1.850 beleggers wereldwijd de nieuwe ING-rekeningen op. De beleggers - onder wie veel Amerikanen - denken met het geld in de Forex-handel (*foreign exchange*) te zijn gestapt. Maar in werkelijkheid sluizen Emad E. en zijn kompaan Michael G. het geld weg om in eigen zak te steken, zo blijkt uit honderden pagina’s aan Amerikaanse justitiedocumenten, waaronder interne ING-stukken. In juni 2012 boeken ze bijvoorbeeld 25 miljoen dollar over naar Hongarije, waarna het uit zicht verdwijnt. Zeker is volgens justitie dat met het verdwenen beleggersgeld onder meer vastgoed in Marokko is aangeschaft.

Zowel de Amerikaanse als Nederlandse autoriteiten zitten achter E. en G. aan. Toezichthouder CFTC startte in 2015 zaken tegen E., G. en IB Capital. En de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD) voert strafonderzoek ‘Cayenne’ uit naar de

De Amerikaanse curator in de IB Capital-zaak is een ‘artikel 12-procedure’ gestart bij het Haagse gerechtshof om alsnog strafrechtelijke vervolging van ING af te dwingen. Dat bevestigt advocaat Geertjan van Oosten, die de procedure aanhangig heeft gemaakt. Het steekt de gedupeerden dat de recordschikking van 775 miljoen euro in de schatkist belandt en dat hun schade (minimaal 35 miljoen dollar) er niet van wordt vergoed.

Inmiddels zijn zeker drie artikel 12-procedures tegen de ING-schikking aanhangig gemaakt. In de schikkingsovereenkomst met ING is opgenomen dat die komt te vervallen indien het OM via een artikel 12-procedure alsnog tot vervolging over moet gaan. De staat moet ING dan 775 miljoen euro terugbetalen.

praktijken van E. en G., die meer dan een jaar in voorarrest zaten. (G. stelt via zijn advocaat zich niet in het geschetste fraudebeeld te herkennen, E. levert geen commentaar.)

## Zeer aanzienlijke schade

Nieuw is dat vanuit de Verenigde Staten nu ook het vizier is gericht op ING. Uit Amerikaanse rechtbankdocumenten die onlangs openbaar zijn geworden, blijkt dat ING in oktober aansprakelijk is gesteld door Amerikaanse gedupeerden. Dat bevestigen desgevraagd ook Jurjen de Korte en Geertjan van Oosten, de Nederlandse advocaten die namens de gedupeerden optreden.

De Amerikaanse rechter heeft een ‘*receiver*’ benoemd, een soort curator, die geld voor gedupeerden moet terughalen. Deze *receiver* heeft onder meer juridische bijstand in Marokko en Nederland (De Korte en Van Oosten) ingehuurd.

In oktober, een maand nadat ING een recordschikking van 775 miljoen euro met justitie sloot omdat criminele klanten „nagenoeg ongestoord” van de bank gebruik konden maken, schreef De Korte namens de Amerikaanse gedupeerden een brief van negen pagina’s aan Brechje van der Velden van Allen&Overy, de advocaat van ING. In de brief worden de overtredingen van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) - die leidden tot de recordschikking - gedetailleerd verbonden met de wijze waarop ING in 2012 optrad bij IB Capital.

ING onderzocht klanten in spé niet goed, monitorde transacties slecht en schatte risico’s verkeerd in waardoor klanten in verkeerde categorieën belandden en niet goed in de gaten werden gehouden, zo somt De Korte onderdelen van het feitenrelaas van justitie op. „Het is duidelijk dat onze cliënten zeer aanzienlijke schade hebben geleden als gevolg van ING’s handelswijze.”



Lees ook dit achtergrondartikel over  
**wat er mis was bij ING**

De Amerikanen beschikken over het ING-dossier inzake IB Capital. Daardoor is te zien wat ING-medewerkers hebben nagelaten. „Het ING-dossier bevat geen geloofwaardige uitleg waarom een inwoner van Haarlem, zonder ogenschijnlijke opleiding of ervaring

met valutahandel [...] , in een hele korte periode tientallen miljoenen van duizenden investeerders van over de hele wereld kan aantrekken”, schrijft De Korte. Laat staan dat ING ontdekte dat E. en G. al eerder betrokken waren bij vergelijkbare beleggingsfraude. Dat is te vinden in de World Check-database, die normaal moet worden geraadpleegd bij het aannemen van zulke klanten. Ook ging er bij ING klaarblijkelijk geen alarmbel af toen in een enkele transactie opeens 25 miljoen dollar werd weggesluisd naar Hongarije.

## Gebruik van de schikking

De aansprakelijkstelling is interessant. In 2017, toen ING namens de Amerikaanse gedupeerden ook al eens werd aangeschreven, ontkende de bank „categorisch” dat het steken zou hebben laten vallen. „ING heeft te allen tijde in overeenstemming met de toepasbare wet- en regelgeving gehandeld.” Maar op 4 september kocht ING voor 775 miljoen euro strafvervolgning af voor het structureel overtreden van de Wwft in de periode 2010 tot en met 2016. De bank erkende plots „serieuze tekortkomingen” bij het voorkomen van financiële criminaliteit.



Lees ook

**dit interview** over waarom het OM voor een schikking ging

Bij eerdere schikkingen met frauderende bedrijven zoals Rabobank (Libor-rentemanipulatie en SBM Offshore (omkoping) kreeg justitie veel kritiek op de intransparante schikkingspraktijk. Die kritiek trok het OM zich aan. De ING-schikking is de eerste grote schikking waarbij zowel een uitgebreid feitenrelaas met onderzoeksuitkomsten als de schikkingsovereenkomst openbaar is gemaakt.

En die stukken komen partijen die ING aansprakelijk willen stellen nu goed van pas. „De strafrechtelijke kant van de ING-affaire kan zo zeker nog een civielrechtelijk vervolg krijgen in de vorm van een aansprakelijkstelling en de vordering van schadevergoeding”, zo legt hoogleraar privaatrecht Eddy Bauw van de Universiteit Utrecht uit. „De gegevens die openbaar zijn kunnen ondersteunend zijn in het bewijs van de civiele aansprakelijkheid.”

ING stelt in een reactie dat het beleid is om niet inhoudelijk op individuele zaken in te gaan en dat het „in het kader van de wereldwijde bedrijfsvoering geregeld betrokken wordt in juridische procedures”. Tegelijkertijd erkent de bank dat vermeende

gedupeerden nu gebruik maken van de schikking. „Sommige partijen proberen ook hun zaak in verband te brengen met actuele gebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld de schikking met het openbaar ministerie.”

*Een versie van dit artikel verscheen ook in NRC Handelsblad van 21 februari 2019*